

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

KOMITET REGIONÓW

113. SESJA PLENARNA W DNIACH 8 I 9 LIPCA 2015 R.

Rezolucja w sprawie zrównoważonego podejścia UE do kwestii migracji

(2015/C 313/01)

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Wyraża głęboki żal z powodu tysięcy ofiar śmiertelnych wśród migrantów próbujących przedostać się do UE w minionych miesiącach i w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje debatę na temat nowego europejskiego programu w dziedzinie migracji; zarazem wyraża stanowcze przekonanie, że kwestia ta jest problemem, który dotyczy wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej i musi je wszystkie angażować oraz powinna stanowić odpowiedzialność całej Unii Europejskiej.
2. Uważa, że podejście UE do migracji musi być solidarne i zrównoważone w perspektywie długoterminowej oraz zagwarantować poszanowanie praw człowieka. Trzeba zająć się wszystkimi aspektami migracji, co obejmuje zobowiązania humanitarne, osoby ubiegające się o azyl i osoby migrujące z przyczyn ekonomicznych. Zaznacza, jak ważne jest zajęcie się przemysłem i handlem ludźmi, rozwojem i stabilnością w krajach nienależących do UE, skuteczną polityką powrotową oraz wyzwaniem demograficznym, przed jakim stoi Europa. Podkreśla, że uregulowana migracja może być istotnym elementem rozwoju. Skuteczna polityka imigracyjna służy nie tylko samym zainteresowanym, lecz także przynosi znaczące korzyści całemu społeczeństwu, przyczyniając się do zasilenia rynku pracy i finansowania dobrobytu. Wzywa wszystkie podmioty posiadające polityczną odpowiedzialność, instytucje europejskie, władze krajowe, regionalne i lokalne, media i społeczeństwo obywatelskie, by nie stygmatyzowały migrantów ani zjawiska migracji oraz by dostarczały swoim obywatelom obiektywnych informacji na temat migracji, jej przyczyn i skutków. Odrzuca wszelkie formy dyskryminacji i rasistowskich zachowań wobec migrantów jako niezgodne z zasadami leżącymi u podstaw Unii Europejskiej. Odnosi się w tym kontekście do wyników posiedzenia Rady Europejskiej z dnia 25–26 czerwca 2015 r. i wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie, by w związku z osiągniętym porozumieniem podjęły działania mające na celu skuteczną reakcję na kryzysową sytuację w dziedzinie migracji oraz by włączyły w te działania władze lokalne i regionalne.
3. Uważa, że istniejące narzędzia i kanały dialogu politycznego między Unią Europejską, państwami członkowskimi a organizacjami społeczeństwa obywatelskiego są skuteczne, zauważa jednak, że dialog polityczny między władzami lokalnymi i regionalnymi a szczeblem europejskim jest fragmentaryczny lub prowadzony na zasadzie *ad hoc*. Proponuje w związku z tym, by aktywnie angażować władze lokalne i regionalne i wykorzystywać ich doświadczenie do poprawy standardów w zakresie warunków przyjmowania i procedur azylowych, a także by przedstawicielom organów odpowiedzialnych za przyjmowanie zapewnić szkolenia i wsparcie. Samorządowe organy w państwach członkowskich odpowiedzialne za przyjmowanie uchodźców często nie dysponują wystarczającymi środkami do wykonywania tego zadania, a ponadto liczba ubiegających się o azyl stale wzrasta. W tym względzie uważa, że priorytetem jest zwiększenie zdolności władz lokalnych i regionalnych do identyfikacji i ochrony słabszych grup, w szczególności małoletnich bez opieki, którzy są często wykorzystywani przez organizacje przestępcze do celów niewolnictwa seksualnego, przymusowej pracy, a nawet handlu narządami. Ponadto należy skrócić procedury azylowe, a negatywne decyzje powinny być wykonywane szybciej i skuteczniej, gdyż należy dalej wzmocnić nie tylko dialog między szczeblami politycznymi, lecz także zaufanie obywateli do europejskich czy też krajowych systemów azylowych.

4. Wyraża zadowolenie w związku z podjętym przez Komisję zobowiązaniem do zgłoszenia propozycji w sprawie zmiany tzw. rozporządzenia Dublin II, które wyraźnie okazało się niemożliwe do wdrożenia w praktyce. Wzywa Komisję do jak najszybszego rozpoczęcia debaty w sprawie tych propozycji i zadbania o to, by przesunąć środek ciężkości z przymusu na rzecz bardziej zrównoważonych sposobów rozdziału odpowiedzialności między państwa członkowskie, przy jednoczesnym zapewnieniu przestrzegania podstawowych praw migrantów.

5. Zdecydowanie zachęca do lepszego pozyskiwania danych wywiadowczych, by umożliwić proaktywne i prewencyjne podejście w celu uniknięcia strat ludzkich. Zachęca także do współpracy między UE a krajowymi agencjami wywiadu oraz morskimi agencjami wywiadowczymi.

6. Podkreśla, że strategie relokacji i przesiedlenia powinny obejmować wszystkie kraje europejskie za pośrednictwem mechanizmu kontyngentów i że w strategiach tych należy brać pod uwagę kryteria geograficzne i demograficzne, wielkość danego regionu lub państwa członkowskiego, liczbę ludności, sytuację ekonomiczną, potrzeby rynku pracy i dostępne usługi i infrastrukturę, jak również inne istotne czynniki, takie jak łączenie rodzin. Dlatego też z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w europejskim programie w dziedzinie migracji określono tego rodzaju kryteria dla europejskich programów relokacji i przesiedlenia, z myślą o bardziej zrównoważonej reakcji politycznej w tej kwestii. Odnawia, że Komisja Europejska wreszcie powołała się na klauzulę dotyczącą nadzwyczajnej sytuacji (art. 78 ust. 3 TFUE), co wydaje się w pełni uzasadnione w obecnych okolicznościach. Podkreśla jednakże, że należy przyjąć dalsze środki – przy pełnym zaangażowaniu Parlamentu Europejskiego – by zapewnić ich przejrzystość i legitymację.

7. Stwierdza, że nierównomierne rozłożenie liczby osób ubiegających się o azyl i uchodźców między państwami, regionami i w regionach, podobnie jak brak planowania perspektywicznego i niemożność odpowiednio wczesnego przygotowania się na przyjęcie migrantów, stanowi dla władz lokalnych i regionalnych duże wyzwanie. Rozwiązania doraźne utrudniają zapewnienie szybkiego i udanego procesu integracji. Władzom lokalnym i regionalnym należy zagwarantować środki na poziomie krajowym i unijnym, które pozwolą im przyjmować osoby ubiegające się o azyl i uchodźców w sposób zrównoważony w dłuższym okresie oraz uporać się z nieprzewidywalną zmiennością, jaką z natury rzeczy cechuje się napływ uchodźców i osób ubiegających się o azyl. Wzywa wszystkie państwa członkowskie do wdrożenia zasad solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności, o których jest mowa w art. 80 TFUE, oraz do współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi w zakresie wdrażania i funkcjonowania mechanizmu przesiedlenia uchodźców w sytuacjach kryzysowych oraz w zakresie propozycji dotyczących mechanizmu redystrybucji, wysuniętych pod koniec maja. Z niecierpliwością oczekuje dalszych propozycji dotyczących obowiązkowych i uruchamianych automatycznie programów relokacji.

8. Uważa, że istotnym aspektem, który będzie ułatwiać porozumienie w Europie, jest poziom przekonania obywateli o naszej zdolności do pomyślnego zapobieżenia dalszej utracie życia, zwalczania sieci przemytniczych i integracji uchodźców poszukujących rzeczywistej ochrony. Wzywa zatem Komisję Europejską, by pilnie podjęła współpracę z Europejskim Komitetem Regionów w celu określenia skutecznych strategii integracji, podniesienia świadomości na ich temat i ułatwienia ich przyjmowania w całej Europie. Wzywa Komisję Europejską, by przypomniała państwom członkowskim i władzom lokalnym i regionalnym o roli, jaką europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne mogą odgrywać we wspieraniu polityk integracji.

9. Przypomina, że władze lokalne i regionalne jako pierwsze bezpośrednio stykają się z tymi problemami, jednak nie dysponują wystarczającymi zasobami. Często spoczywa na nich poważna odpowiedzialność ludzka, finansowa i techniczna za ratowanie życia ludzkiego i udzielanie wsparcia migrantom w procesie ich integracji gospodarczej i społecznej. W rzeczywistości są one zmuszone zarządzać z użyciem tylko własnych zasobów kryzysem migracyjnym, który, wykraczając poza Śródziemnomorze, dotyka całą Europę. Apeluje więc o większe wsparcie dla tych regionów, które przyjmują więcej migrantów, aby można było zapewnić tym ostatnim godne warunki przyjmowania.

10. Dostrzega i podkreśla fakt, że należy zwrócić większą uwagę na kwestię bezpieczeństwa, nasilając kontrole migrantów, aby przeciwdziałać zachętom do migracji nieuregulowanej i przypadkom ewentualnej infiltracji przez przestępców, oraz chronić wszystkie osoby, które zostaną uznane za uchodźców uciekających przed rzeczywistymi nadzwyczajnymi sytuacjami humanitarnymi, odróżniając te osoby od zwykłych imigrantów o nieuregulowanym statusie.

11. Z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie środków w budżecie na unijne operacje „Tryton” i „Posejdon” oraz zobowiązanie się piętnastu państw członkowskich do zapewnienia dodatkowych środków, co powinno umożliwić UE skuteczniejsze reagowanie na sytuacje kryzysowe. Podkreśla również potrzebę dostosowania zakresu geograficznego obydwu operacji do bieżących problemów. Podkreśla potrzebę wywiązania się wszystkich państw członkowskich z ich obowiązków i wzywa do wprowadzenia mechanizmu, który umożliwi dalsze podwyższanie tego budżetu, zgodnie ze zmieniającymi się wymogami dotyczącymi prowadzenia skutecznych operacji ratowniczych tak długo, jak będą one konieczne. Zaznacza również, że fundusze i zasoby należy uwalniać jak najszybciej, nie opóźniając tego procesu zbędnymi procedurami biurokratycznymi. Zachęca Komisję do szybkiego opracowania propozycji dotyczących przeglądu mandatu Fronteksu, by zapewnić mu solidną bazę prawną do przeprowadzania operacji poszukiwawczo-ratowniczych.

12. Sugeruje, by Europejska Agencja ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi (eu-LISA) opracowała w najbliższej przyszłości przekrojowy system wymiany danych na temat migracji i władz lokalnych, w oparciu o system VIS i przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony danych osobowych. Taki system mógłby okazać się bardzo pomocny w wymianie i gromadzeniu doświadczeń w zakresie zarządzania zakwaterowaniem, przetwarzania wniosków osób ubiegających się o azyl i uchodźców, opracowywania strategii na rzecz ich integracji i zwalczania migracji nieuregulowanej. Oferowałby też praktyczne rozwiązania służące promowaniu współpracy między poszczególnymi władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi.

13. Uważa, że reakcja UE na wyzwania i szanse związane z migracją będzie niepełna, jeśli nie zostanie z nią powiązana kwestia sytuacji gospodarczej, w szczególności politycznej, w krajach pochodzenia. Dlatego z zadowoleniem przyjmuje zalecenie Komisji Europejskiej, by współpracować z państwami trzecimi i zawierać porozumienia w celu zarządzania migracją i wzmocnienia zdolności tych państw do interwencji i ratowania życia migrantów znajdujących się w sytuacji zagrożenia. Sugeruje, że aby osiągnąć wymierne rezultaty w walce z sieciami przemytników oraz w ustanawianiu legalnych dróg migracji i wdrażaniu polityki dotyczącej powrotu imigrantów, owo zaangażowanie należy realizować również na szczeblu niższym niż krajowy, także z udziałem organów ścigania. Apeluje do UE, państw członkowskich oraz władz lokalnych i regionalnych o zintensyfikowanie wysiłków na rzecz wspierania krajów trzecich w rozwijaniu ich zdolności do funkcjonowania w globalnej gospodarce, zwłaszcza przez handel oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości. W tym kontekście wzywa państwa członkowskie, by wywiązały się ze zobowiązania do przeznaczenia co najmniej 0,7 % DNB na współpracę na rzecz rozwoju oraz by wsparły w szczególności zdecentralizowaną współpracę na rzecz rozwoju.

14. Odnotowuje, że współpraca ze stabilnymi rządami krajów Afryki Północnej zmniejsza liczbę osób próbujących przepłynąć do Europy z wybrzeży tych krajów, a tym samym zmniejsza ryzyko ofiar śmiertelnych na morzu. Istnieje potrzeba, jeśli nie wręcz konieczność, by UE przewidziała dodatkowe środki finansowe dla rządów państw członkowskich położonych nad Morzem Śródziemnym, aby dzięki temu rządy te mogły podjąć wspólne działania z zainteresowanymi krajami Afryki Północnej w zakresie: (i) operacji ratowniczych na morzu; (ii) tworzenia ośrodków recepcyjnych, w razie potrzeby na wybrzeżu północnoafrykańskim; (iii) modernizacji instrumentów kontroli w celu zmniejszenia liczby osób próbujących przepłynąć do Europy, a zatem zmniejszenia ryzyka ofiar śmiertelnych na morzu.

15. Powtarza też swój apel o ustanowienie „partnerstw na rzecz migracji i integracji” między miastami i regionami w krajach pochodzenia i przeznaczenia, aby wzmocnić współpracę i zwiększyć wzajemne zaufanie. Partnerstwa te obejmowałyby działania przygotowawcze (takie jak kursy językowe oraz szkolenia kulturowe i obywatelskie), indywidualne projekty w zakresie imigracji, w tym pracownicze programy szkoleniowe, oraz wdrażanie programów dotyczących migracji cyrkulacyjnej, dobrowolnych powrotów i reintegracji migrantów. Partnerstwa te uzupełnią prace europejskich urzędników łącznikowych ds. migracji oddelegowanych do delegatur UE w kluczowych państwach trzecich.

16. Uważa, że podczas opracowywania przyszłej polityki migracyjnej centralne miejsce powinno zająć stwarzanie obywatelom państw nienależących do UE możliwości i kanałów przyjazdu do Europy w celu podjęcia pracy lub studiów. Podkreśla, że w związku z tym istotne jest rozwijanie ściślejszej współpracy z innymi zainteresowanymi państwami oraz przygotowywania kampanii informacyjnych w tych krajach z udziałem mediów lokalnych na temat możliwości legalnej migracji do Europy, istotnych zagrożeń związanych z migracją nieuregulowaną oraz na temat polityki powrotowej UE.

17. Podkreśla znaczenie wyeliminowania podstawowych przyczyn obecnych nieuregulowanych przepływów osób do Europy, a co za tym idzie znaczenie rozwoju demokracji lokalnej i gospodarki w krajach nienależących do UE jako kluczowego aspektu ich politycznej stabilności. Wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do dalszego rozwoju istniejącej współpracy z Europejskim Komitetem Regionów oraz europejskimi samorządami lokalnymi i regionalnymi, aby wesprzeć tworzenie zdolności administracji lokalnej w tych krajach. Dlatego też zwraca uwagę na rolę, jaką odgrywają założone przez KR Eurośródziemnomorskie Zgromadzenie Samorządów Lokalnych i Regionalnych (ARLEM) oraz Konferencja Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego (CORLEAP), a także Komisja Międzyśródziemnomorska Konferencji Peryferyjnych Regionów Nadmorskich (CPMR). Podkreśla, że ARLEM i CORLEAP mogą zostać wykorzystane jako platformy wspierające nawiązanie lokalnego i regionalnego dialogu na temat sposobów zapobiegania handlu ludźmi, przemytowi ludzi i tworzeniu grup przestępczych, a także jako platformy służące zachęcaniu do dobrego rządzenia, stabilności i pokoju.

18. Zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji Europejskiej i przewodniczącemu Rady Europejskiej.

Bruksela, dnia 8 lipca 2015 r.

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

Markku MARKKULA
